

- ARAŞTIRMA MAKALESİ -

BELEDİYELERDE VATANDAŞ KATILIMI: AYVACIK BELEDİYESİ ÖRNEĞİ¹

Erdal EROĞLU² & Mehmet ÖKSÜZ³ & Selçuk İPEK⁴

Öz

Belediyeler halka en yakın ve doğrudan yerel halkın ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik mal ve hizmet üreten idari birimlerdir. Yerel halkın yaşam kalitesine doğrudan etki eden karar alma süreçlerine katılımı, katılımcı demokrasi anlayışının en önemli unsuru ve aynı zamanda çağdaş belediyeçilik anlayışının bir gereğidir. Çalışmanın temel amacı, Çanakkale ili Ayvacık Belediyesi sınırları içerisinde bulunan ve 18 yaşının üzerinde olan vatandaşların katılımçılık düzeylerinin tespit edilmesi ve bu düzeylerinin artırılabilmesi adına atılacak adımların neler olduğunun tespit edilerek politika yapıcılara çeşitli önerilerde bulunulmasıdır. Bu kapsamda, hedef kitleye 302 adet yüz yüze anket uygulanmış ve toplanan veriler SPSS programı yardımıyla analiz edilmiştir. Frekans analizinin yanı sıra t-Testi ve ANOVA Testi uygulanarak vatandaşların katılımçılık düzeyi ile demografik özellikleri arasında farklılaşma olup olmadığı sınanmıştır. Ulaşılan sonuçlara göre, vatandaşların katılımçılık düzeyinin cinsiyete ve eğitim durumuna göre farklılaştığı tespit edilmiştir. Buna karşılık, vatandaşların katılımçılık düzeyinin mesleğe ve yaşa göre ise farklılaşmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Katılımcılık, Saydamlık, Yerel Yönetimler, Belediyeler, Ayvacık Belediyesi.*

JEL Kodları: *H72, R50.*

Başvuru: 31.03.2021

Kabul: 12.06.2021

CITIZEN PARTICIPATION IN MUNICIPALITIES: THE CASE OF AYVACIK MUNICIPALITY⁵

Abstract

Municipalities are administrative units that produce goods and services that are closest to the public and directly meet the needs of local people. Participation of local people in decision-making processes that directly affect the quality of life is the most important element of participatory democracy and at the same time is a requirement of contemporary local government approach. The main purpose of the study is to determine the level of participation

¹ Bu makale Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon Birimi tarafından SBA-2020-2788 proje numarası ile desteklenmiştir.

² Dr. Öğr. Üyesi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Biga İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Maliye Bölümü, erdaleroglu@comu.edu.tr, Çanakkale, Türkiye, ORCID NO: 0000-0002-5359-2420.

³ Dr. Öğr. Gör., Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Ayvacık MYO, Finans-Bankacılık ve Sigortacılık Bölümü, moksuz@comu.edu.tr, Çanakkale Türkiye, ORCID NO: 0000-0002-3298-0280

⁴ Prof. Dr., Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Biga İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Maliye Bölümü, erdaleroglu@comu.edu.tr, Çanakkale, Türkiye, ORCID NO: 0000-0002-0540-793X

⁵ The Extended English Summary is located end of the article.

of the people over the age of 18 and located within the borders of Ayvacık Municipality in Çanakkale province and to determine the steps to be taken to increase these levels and to make various suggestions to policy makers. In this context, 302 face-to-face questionnaires were applied to the target audience and the collected data were analyzed with the help of the SPSS program. In addition to frequency analysis, the t-Test and ANOVA Test were used to test whether there was any difference between the participation level of the public and their demographic characteristics. According to the results, it was determined that the participation level of the public differs according to gender and education level. On the other hand, it has been concluded that the level of participation of the public does not differ according to occupation and age.

Keywords: Participation, transparency, local governments, municipalities, Ayvacık Municipality.

JEL Codes: H72, R50.

"Bu çalışma, Araştırma ve Yayın Etiğine uygun olarak hazırlanmıştır".

1. GİRİŞ

Belediyeler merkezi yönetimin dışında kalarak, kendi örgüt yapılarını ve işleyişlerini düzenleme imkânına sahip idari birimlerdir. Belediyelerin kendi sınırları içerisinde yaşayan yerel halkın kamusal ihtiyaçlarını karşılamak, vatandaşlara yönelik kaliteli hizmetler sunmak, kente dair ulaşım, altyapı gibi sorunları çözmek ve genel olarak yörenin refah düzeyini artırmak gibi misyonları bulunmaktadır. Nüfus artışı, göç ve kentleşme gibi olgulardan hareketle ortaya çıkan sorunların çözümünde yerelleşmeye vurgu yapılması belediyeleri hem yerel nitelikli hizmetlerin planlanması ve sunumunda hem de yerel sürdürülebilir kalkınmanın sağlanmasında daha görünür ve önemli hale getirmiştir. Diğer taraftan belediyeler vatandaşla olan ilişkilerinde şeffaf ve hesap verebilir bir yönetim anlayışını tesis edebilme potansiyeline sahip olduğu gibi vatandaş katılımının etkin bir şekilde uygulanabilmesini sağlayabilmek açısından da oldukça büyük avantajlara sahiptir (Michels ve Graaf, 2010). İlgili literatürde ortaya konulan birçok ampirik çalışmada vatandaş katılımının artması için en uygun yönetim birimlerinin belediyeler olduğu ve belediyelerin katılımcı bir anlayışın tesis edilmesiyle daha güçlü bir mali yapıya kavuşacağı ortaya konulmaktadır (Kathlene ve Martin, 1991; Bucek ve Smith, 2000; Devas ve Grant, 2003). Vatandaş katılımı, katılımcı demokrasi anlayışının ve demokratik karar almanın önemli bir unsuru olarak kabul edilmektedir. Özellikle yurttaş katılımının demokrasinin kalitesi üzerinde olumlu etkileri olduğu savunulmaktadır (Michels ve Graaf, 2010: 478).

Bu çalışmanın amacı, vatandaşların Çanakkale ili Ayvacık Belediyesi'ne katılımını artırmak ve belediye ile olan ilişkilerinde etkileşimin güçlendirilmesi ile her yönüyle etkin bir yönetim anlayışını hayata geçirmektir. Bu kapsamda çalışmada Ayvacık halkının belediye ile olan katılımcılık ilişkisi ortaya konulmakta ve katılımcılığın artırılmasına yönelik öneriler getirilmektedir. Ayvacık, nüfus bakımından görece küçük bir kent olmasına rağmen turizm faaliyetleri açısından önemli bir kenttir ve özellikle yaz dönemlerinde ciddi bir sayıda ziyaretçiye sahiptir. Çalışmada katılımcılık ilişkisinin Ayvacık Belediyesi üzerinden ortaya konulmasının iki temel nedeni bulunmaktadır. Bunlardan ilki belediyenin nüfus yoğunluğu

açısından düşük ölçekli bir kent olmasıdır. Katılımcılık süreçlerinde nüfus ölçeği erişilebilirlik, zaman ve işlem maliyetleri başarılı bir uygulamanın gerçekleştirilebilmesi için önemli etkenlerdir. Katılımcılık ilişkisi küçük belediyelerde görece çok daha açık, hızlı ve az maliyetlerle ortaya konulabilmektedir. Bir diğer neden ise Ayvacık Belediyesi'nin turizm faaliyetleri açısından cazip ve rekabet edebilir bir kent olma arzusudur. Bu durum belediyenin katılımcı bir modeli benimsemesindeki motivasyonu güdülemektedir. Ayrıca bu kentte bir üniversite yerleşkesi bulunmakta ve şehrin dinamik yapısını beslemektedir. Bu özgün açılardan katılımcılık konusunda Ayvacık Belediyesi'nden elde edilecek bulguların literatüre önemli bir katkı sunacağı düşünülmektedir.

1.1. Kavramsal Çerçeve

Demokrasiyi en iyi biçimde ifade eden tek bir kavram ya da modelin varlığından bahsedilemez. Ancak evrensel geçerliliği olan demokratik yaşamın temel süreçleri hakkında ana bir çerçeve çizilebilir. En genel haliyle demokrasi, periyodik ve gerçek seçimlerin olması anlamına gelmektedir. Demokrasilerde mevcut erkin, baskı ve güç yerine halkoyu ile değiştirilebileceği noktasına vurgu yapılmaktadır. Demokrasi sisteminin işleyişinin temelinde vatandaşların karar alma süreçlerine katılımlarının sağlanmasına yönelik her türlü mekanizmaların oluşturulması yer almaktadır (Bogdanor, 1999: 184). Demokratik olmayan süreçlerde kaynakların kullanımı veya hizmet sunumunun gerçekleştirilmesi için seçilmiş temsilcileri sorumlu tutma mekanizmaları genellikle zayıftır ya da bu mekanizmaların varlığından bahsetmek mümkün değildir (Devas ve Grant, 2003: 307). Demokrasi süreçleri vatandaşlar tarafından doğrudan seçilen yöneticilerin yine vatandaşların tercihleri ve ihtiyaçları doğrultusunda hareket etmelerini denetlenebilir hale getirmektedir. Hatta tartışmalı olsa da birçok kişi demokrasinin temiz su, barınma, istihdam fırsatları gibi belirli kalkınma, ekonomik ve çevresel hakları içerdiğini de savunmaktadır (Sisk, 2001).

Yerel demokrasi ise, hesap verebilirliği ve erişimi kolaylaştıran kurumsal düzenlemeleri, belediye başkanlarının ve diğer kamu görevlilerinin doğrudan seçilmesini ve vatandaşların kendi yetki alanlarında karar alma sürecine katılmalarına olanak tanıyan kurumsal kanalları içermektedir (Posner, 2004: 57). Posner'e göre (2004) bu kurumsal kanallar, yerel seçmenlerin salt oylama eylemlerinin ötesinde bir aktif katılımı sağlamalıdır. Seçimler seyrek gerçekleşir dolayısıyla vatandaşların politika seçenekleri ve geri bildirimleri sınırlıdır. Yöneticilerin hesap verme sorumluluğu ise daha çok bir sonraki seçim dönemidir. Yerel demokrasi, en genel ifadeyle yerelin tüm bileşenleriyle birlikte yönetilmesi, vatandaşlara doğrudan hayatlarını etkileyen kararlarda söz hakkı verme ve vatandaşların kendilerine ait kaynaklara erişim hakkı anlamına gelmektedir (Chikerema, 2013: 87).

Yerel demokrasi "katılımcı demokrasi modeli ile" bir uygulama alanı bulmaktadır. Katılımcı demokrasi, toplumun politik, ekonomik ve sosyal açıdan zayıf kesimlerinin de yönetime katılımını sağlar ve böylece karar alma sürecinde zayıflarla güçlülerin eşit olduğu konusuna vurgu yapar. Bu durumun gerçekleşmemesi ise mevcut eşitsizlikleri yeniden üretir (Marquetti vd., 2009). Yerel yönetimlerde katılımcı demokrasi, hükümet ve vatandaşlar arasındaki iletişimi geliştirmenin, yerel yönetim hedefleri için kamu desteği oluşturmanın ve yönetime duyulan halk güvenini geliştirmenin bir yolu olarak savunulmuştur (Wang, 2001; Ebdon, 2002). Katılımcı demokrasi modeliyle oluşturulan katılım mekanizmaları toplulukta yer alan

her bir bireyin kendi sesini duyurabilme ve tercihlerini ortaya koyabilme imkânı sağlar (Bayrakçı vd., 2018: 2233). Kısaca halkın kente dair gerçekleştirilecek olan hizmetlerin planlama süreçlerine aktif bir şekilde katılması ve görüş bildirmesi şeklinde tanımlanabilecek olan bu anlayış, yerel düzeyde daha çok “katılımcı bütçe” kavramı etrafında tartışılmaktadır. Özellikle belediyelerde birçok ülkede farklı biçimlerde de olsa uygulama alanı bulan katılımcı bütçe aynı zamanda katılımcı demokrasi açısından da oldukça önemli bir aşamadır. Katılımcı bütçe uygulamasıyla birlikte yerel halk kendisini ilgilendiren konularda doğrudan söz hakkına sahip olmakta ve kendisine sunulacak olan hizmetlerin finansmanında karar verici bir misyon üstlenmektedir (Özen ve Yontar, 2009).

Belediye yönetimleri üzerine gerçekleştirilen tartışmalardaki son gelişmeler ve politika değişiklikleri yerel demokrasiye katılımı genişletme eğilimini yansıtmaktadır (Bucek ve Smith, 2000). Yeni kamu yönetimi anlayışıyla iyi yönetim, vatandaş odaklılık, kaliteli hizmet algısı, şeffaf ve hesap verebilirlik ilkeleri ekseninde yeniden tasarlanan katılımcı yönetim modeli dünya genelinde kabul görmektedir. Özellikle belediyelerde vatandaş katılımını artırma lehine ileri sürülen argümanlar modelin faydalarını ön plana çıkarmaktadır (Bucek ve Smith, 2000; Irvin ve Stansbury, 2004; Huang ve Feeney, 2016). Örneğin Irvin ve Stansbury’ a (2004: 56) göre vatandaş katılımı vatandaşlar açısından; bilgi edinme, aktivist vatandaşlık becerileri kazanma, sorumluluk alma, kontrol ve denetim, yöneticiler açısından ise vatandaşları ikna kabiliyeti, güven inşası, meşruiyet elde etme, yeni stratejik ortaklıkların kurulması gibi avantajlar sağlamaktadır. Michels ve Graaf’a göre (2010: 478) vatandaşları politika oluşturma süreçlerine dâhil etmek, yöneticilerin daha geniş bilgi kaynaklarından, farklı perspektiflerden ve potansiyel çözümlerden yararlanmasına olanak tanır ve bu kapsam doğrultusunda alınan kararların kalitesini artırır. Siyasi karar alma süreçlerine katılım kamu güveninin inşasına, demokrasinin kalitesinin yükseltilmesine ve sivil kapasitenin güçlendirilmesine katkıda bulunur (Huang ve Feeney, 20016; 189; Berner vd., 2011). Daha da önemlisi, vatandaş katılımı, yöneticilerin vatandaşların ihtiyaçlarını daha iyi karşılayan kararlar almalarına yardımcı olmaktadır. Kısacası, katılımcı bir modelden demokratik meşruiyeti artırması, vatandaşlar ile belediye yöneticileri arasındaki boşluğu daraltması, problem çözme kapasitesini genişletmesi, politika desteğini artırması beklenmektedir (Michels ve Graaf: 2010: 478).

Katılımcılıkla ilgili bu olumlu görüşlerin yanı sıra dar bir siyasi katılım anlayışını savunan bazı teorisyenler, katılımın olumsuz yönlerini vurgulamakta ve kitlesel katılımı tehlikeli olarak görmektedirler (Michels ve Graaf, 2010: 478). Sosyo-ekonomik sınıflar arasında siyasi olmayan faaliyetin artmasının daha otoriter fikirlere ve dolayısıyla demokrasinin temel normları üzerinde fikir birliğinin azalmasına yol açabileceği ve hatta halkın kitlesel katılımının totalitarizme bile yol açabileceği ileri sürülmektedir (Dahl, 1956 ve Sartori, 1987’den akt., Michels ve Graaf, 2010: 479). Berner vd. (2011: 129), vatandaş katılımının personel iş yükünü artıracığını, ek kaynak tahsis gerektireceğini, yöneticiler üzerinde artan kamu gözetimiyle yöneticilerde güvensizliğe yol açacağını belirtmişlerdir. Irvin ve Stansbury (2004: 58), vatandaşlar açısından katılımcılığın zaman alan ve hatta çoğu zaman sıkıcı bir süreç olduğu yöneticiler açısından ise maliyetli olacağı, politik güçlerinin ve etkilerinin azalacağı ve bütçe üzerinde baskı yaratacağı gibi dezavantajların olduğunu belirtmiştir.

Avantaj ve dezavantajları ile birlikte vatandaş katılımı vatandaşların kendilerini etkileyen kararları kontrol edebilme yolları ile ilgilidir (Devas ve Grant, 2003). Genel olarak kamu kurumlarının vatandaşlara, özellikle de sosyal ve sınıfsal açılardan dezavantajlı gruplara yanıt vermemesi ve hizmet sunumunda vatandaşların ‘söz sahibi olmadıkları’ konusunda yaygın bir kanı bulunmaktadır. Bu nedenle vatandaş sesi olarak da nitelendirilebilecek olan vatandaş katılımı en belirgin haliyle devletle ya da yöneticilerle istişarenin ötesine geçerek, harcama ve politika kararları üzerinde daha doğrudan etki eden bir ilişkiyi ima eder.

1.2. Literatür Taraması

Belediyelerde vatandaşların karar alma süreçlerine katılımında yaygın olarak kabul edilen en önemli mekanizma belediye seçimleridir. Temsili demokrasi gereği vatandaşlar seçim sistemlerinden hareketle hizmet taleplerini oy mekanizması aracılığıyla gerçekleştirmekte ve dolaylı olarak belediye yöneticilerini seçerek siyasi katılım gerçekleştirmektedirler. Vatandaşların belediye yöneticilerini seçme hakkı vatandaş katılımının yalnızca bir biçimini ve hatta pasif olanını ifade etmektedir. Ancak katılımcı demokrasi anlayışı çerçevesinde tartışılan vatandaş katılımı politikacıları seçim süreçleriyle denetlemenin de ötesinde politika belirleme ve uygulama süreçlerini de içermektedir (Jurlina ve Slijepevcic, 2018). İlgili literatür belediyelerde vatandaşların aktif katılımını sağlayacak birçok mekanizmanın başarı ya da başarısızlığına odaklanmaktadır (Kathlene ve Martin, 1991; Geurts ve Wijdeven, 2010; Njoh, 2010; Berner vd., 2011; Huang ve Feeney, 2016). Bu mekanizmalardan bazıları vatandaşların doğrudan katılım gerçekleştirdiği vatandaş anketleri, paneller, yuvarlak masa toplantıları, hizmet masaları, e-belediyecilik uygulamaları şeklindedir.

Kathlene ve Martin (1991) politikacıların etkin vatandaş katılımını halkı bilgilendirmeye indirgediklerini ve çoğu zaman katılımın yetersizliğini vatandaşların bilgi eksikliğine yorduklarını belirtmişlerdir. Kathlene ve Martin’e göre (1991) katılımın kamuya açık oturumlar şeklinde gerçekleştirilmesi halinde dahi toplumun geniş kesimleri için erişilemez kılan sosyokültürel engellerin olması, temsili olmayan çıkar grupları tarafından açık oturumların sabote edilmesi ve yüzeysel fikirlerin egemenliği gibi kısıtlarla karşılaşmaktadır. Kathlene ve Martin (1991: 49) 1980’li yıllarda Colorado’da ulaşım planlamasında vatandaş katılımını değerlendirdikleri çalışmalarında etkin katılımda vatandaş anket tekniğini incelemişlerdir. Belediye başkanı tarafından ulaşım alt yapı projesine dönüştürülen plana en başından beri kent sakinleri dâhil edilerek vatandaş anketi uygulaması gerçekleştirilmiştir. Çalışma kapsamında 2000 sakinin katıldığı anketlerin sonucunda vatandaşların daha bilgili oldukları ve farkındalıklarının arttığı sonucu elde edilmiştir. Kathlene ve Martin’e göre (1991: 61) bu tarz paneller etkili vatandaş katılımının önündeki birçok yaygın engelin üstesinden gelmek için etkin bir yoldur ve aynı zamanda planlamacıların ve politika yapıcıların hizmet ettikleri topluluğu daha iyi anlamalarını sağlar.

Geurts ve Wijdeven (2010) Hollanda’da orta ölçekli bir belediye olan yaklaşık 55 bin nüfusa sahip Hoogeveen’in vatandaş katılımına dair deneyimlerini “Forges Yaklaşımı” üzerinden aktarmışlardır. Forges yaklaşımı mahalle sakinlerinin mahallelerinin ihtiyaçları doğrultusunda kısa ve uzun vadeli projelerin belirlendiği ve karara bağlandığı bir tür mahalle komitesidir. Kent sakinleri yaşadıkları mahalleler için yıllık bütçelere karar vermekte ve aynı zamanda kentin uzun vadeli planlamalarına dâhil edilmektedir. Deneyim süresince 6 kuruluş (yerel konsey, üç konut şirketi, bir sosyal yardım kuruluşu ve yerel polis) kendi yaşam ortamlarını

şekillendirmek için güçlerini birleştirmiştir. Geurts ve Wijdeven'e göre (2010: 534) Hoogeveen deneyimindeki ana fikir yerel konseyi ve sivil toplumu yerel politikaların belirlenmesinde aktif hale getirmektir. Hoogeveen deneyimi doğrudan katılımcı ve temsili demokrasinin dengeli bir şekilde gerçekleştirilmesi açısından oldukça zor bir deneyimdir. Nitekim deneyimin ilk aşamalarında katılımcılık mekanizmalarında kurumlar arasında sorumluluklar konusunda çatışmalar yaşanmış ve hatta çoğu zaman gerilim tırmanmıştır. Ancak sürecin sonunda tüm paydaşlar tarafından modelin benimsendiği ve katılım konusunda paydaşların sorumluluk aldığı görülmüştür.

Berner vd. (2011: 156-157), ise katılımcılık algısındaki farklılığın katılımcılık ilişkisindeki rolüne vurgu yapmıştır. Şehir paydaşlarının görüşlerini alarak belediye yönetimlerinde etkili vatandaş katılımının ne olduğu sorusuna cevap aradıkları çalışmalarında belediye meclis üyeleri ve yöneticileri, belediye bütçe personeli ve aktif vatandaşlardan oluşan üç grupla etkili katılıma dair görüşmeler gerçekleştirmişlerdir. Yapılan görüşmeler sonucunda belediye meclis üyeleri ve yöneticileri etkili vatandaş katılımını vatandaşların oy vermesi, bütçe personelleri halka bilgi sağlamak ve onları makro düzeyde topluluk savunucuları olarak hareket etmeye teşvik etmek, vatandaşlar ise dürüst diyalog ve bütçe süreçlerinde aktif rol üstlenmek olarak algıladıklarını belirtmişlerdir. Berner vd.'ne göre (2011: 158), etkili katılımıla ilgili normatif tanımlar pratik uygulamada pek işe yaramamaktadır. Bu durumun en temel nedeni sahnede ki gerçek aktörlerin (politikacılar, personel ve vatandaşlar) farklı beklentilere ve algılara sahip olmalarıdır.

Türkiye'de ise belediyelerde vatandaşların aktif katılımıyla ilgili yapılan ampirik çalışmalarda kent konseylerinin ve STK'lerin rolüne dikkat çekilmektedir (Çetinkaya ve Korlu, 2012; Emimi, 2013; Kaypak ve Bimay, 2017). Kent konseyleri belediyeler, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, sendikaları, noterler, üniversiteler, ilgili sivil toplum örgütleri, siyasi partiler, kamu kurum ve kuruluşları ve mahalle muhtarlarının temsilcilerinden oluşmaktadır. Hemen hemen kentin tüm paydaşlarının katılım sağladığı kent konseyindeki görüşler belediye meclisinin ilk toplantısında gündeme alınarak değerlendirilir. STK'ler ise hem merkezi hem de yerel düzeyde örgütlenmiş vatandaşların örgütlü temsilcileridir. Özellikle yerel düzeydeki STK'ler kente dair birçok politikada vatandaşlar adına hak arayışı içerisine girmektedir.

Korkut (2011) Ümraniye ve Şişli belediyelerinde anket ve görüşme tekniği uygulanarak belediyelerde yönetime katılma ve açıklık algısını ölçtüğü çalışmasında katılımcıların %90 üzerinde bir oranla, belediye yönetim süreçlerine katılımının demokratikleşme düzeyini artıracak kanaatinde oldukları sonucuna ulaşmıştır. Ancak bu yüksek orana rağmen çalışmada belediyelerin katılımcı bir vatandaşlık kültüründen yoksun olduğu belirtilmiştir. Çalışma kapsamında belediye başkanları, belediye meclisi üyeleri ve Kent Konseyi üyeleri ile yapılan görüşmelerde halkın, katılım konusunda isteksiz ve demokratik katılım kültüründen büyük oranda yoksun olduğu öne çıkmıştır. Çalışmada ayrıca belediye ile ilgili şikâyet taleplerinin daha çok yüz yüze gerçekleştiği, vatandaşın talep ve şikâyetle bulunma oranının oldukça düşük olduğu, belediye meclisinde yapılan, meclis toplantıları halka açık olmakla beraber, halkın katılımının çok düşük olduğu yönünde bulgular elde edilmiştir. Çalışmada Kent Konseyi ile ilgili olarak üyelerinin oluşumunun, Kent Konseyi yönetmeliği gereği, daha çok kurumsal temsil düzeyinde kaldığı, seçilerek gelmesi gereken üyelerin, belediye

yöneticilerinin kişisel ilişkileri çerçevesinde davet edilerek oluştuğu ve halkın, her iki ilçede de Kent Konseyi faaliyetlerinden yeterince haberdar olmadığı yönünde bulgular elde edilmiştir.

Önder ve Güler (2016) Kütahya Kent Konseyi için belediye meclis üyeleri ve kent konseyi temsilcileri ile yaptıkları mülakatlarda da benzer bir şekilde kent konseylerinin kuruluş amacına hizmet etmediği sonucuna ulaşmışlardır. Önder ve Güler'e (2016) göre kent konseylerinin çok aktörlü yapısı ve aktörlerin birlikte hareket etmelerinden ziyade birbirlerine karşı ötekileştirici politikalar yürütmeleri önemli bir problemdir. Korkut'un (2011: 166) dikkat çeken önemli bir tespiti de görüşme yapılan yerel yönetici ve temsilcilerin neredeyse tamamının yerel yönetimler alanında yapılan tüm reformlara rağmen merkezîyetçi modelin ağırlığını ve belirleyiciliğini koruduğunu; bu durumun yerel hizmetleri olumsuz etkilediğini vurgulamalarıdır.

Korlu (2014) Bursa ilinde Osmangazi, Nilüfer ve Yıldırım belediyelerinde yerel halk ve belediyeler arasındaki katılımçılık ilişkisini incelediği çalışmada katılımçılığın çeşitli araçlarla yerine getirilmesi durumunda harcama etkinliğine ulaşılacağını belirtmiştir. Çalışma kapsamında Bursa merkez ilçelerinde 655 kişi ile anket gerçekleştirilmiştir. Çalışmada "katılımcıların oy verme eylemini yüksek oranda (%83,1) yerine getirmelerine rağmen katılımçılık yükümlülüğünü tam anlamıyla yerine getirmedikleri görülmüştür". Çalışmada ayrıca katılımcıların sadece %11,6'sının belediyelerin web sayfasını kullanmakta olduğu, %14,8'inin hizmet hakkını aradığı, %52,5'inin Bursa Kent Konseyi'nin varlığından haber olduğu ve ancak %4,3'ünün kent konseyinin faaliyetlerine katıldığı yönünde bulgular elde edilmiştir. Korlu (2014) cinsiyet, eğitim ve gelir seviyeleriyle katılımçılık ilişkisi arasında anlamlı bir ilişkinin olup olmadığını incelediği hipotez testlerinde ise katılımçılık ile cinsiyet değişkeni arasında anlamlı bir ilişki olmadığı ancak eğitim ve gelir seviyesi ile katılımçılık arasında anlamlı bir ilişkinin olduğu sonuçlarına ulaşmıştır. Çalışmada dikkat çeken bir diğer sonuç ise herhangi bir STK'ye üye olan vatandaşların belediye hizmetlerini daha yakından takip ettikleridir.

Kaypak ve Bimay (2017), Batman ilinde belediye yönetimlerinin karar verme sürecine sivil toplum kuruluşlarının katılımını incelediği çalışmalarında ise STK'lerin belediye yönetimlerinin karar alma süreçlerinde kısmen etkili oldukları, hatta bazı önerilerinin gündeme bile alınmadığı sonuçlarına ulaşmışlardır. Çalışmada bu durumun temel nedeni olarak STK'lerin, yasal mevzuatın da yetersizliği nedeniyle karar alma süreçlerinde aktif rol alamadıkları şeklinde ortaya konulmuştur.

Belediye yönetimlerinde vatandaşların katılım süreçlerine dair teorik literatür incelendiğinde katılımçı modelin başta yerel demokrasi olmak üzere güven, sorumluluk, kent bilinci, hizmetlerin etkinliği, hesap verme gibi konularda oldukça önemli olduğu belirtilmiştir. Ampirik literatür incelendiğinde ise belediyelerde katılımçı model uygulamasında katılım mekanizmalarının işlevinden kaynaklı sorunlarla karşılaşıldığı görülmektedir. Ancak modelin başarılı olduğu deneyimlerde ise dikkat çeken husus katılımçılık ilişkisinin mikro düzeyde örgütlenmesi ve her iki tarafın sorumluluk almasıdır.

2. YÖNTEM

Yönetim birimi ve bunların paydaşları olan vatandaşlar arasında karşılıklı faydaya dayalı ilişki olarak ifade edilen katılımcılık, demokrasi açısından büyük önem arz etmektedir. Demokratik bir toplumda vatandaşların görevleri yalnızca seçim dönemlerinde oy kullanmak değil, seçimle iş başına gelen yönetimin kamusal karar alma ve uygulama sürecine de dâhil olmayı gerektirmektedir. Bu çalışma, vatandaşların katılımcılık düzeyini etkileyen demografik özelliklerin neler olduğunu tespit ederek, özeld e Ayvacık Belediyesi, genelde ise yakın özellikleri taşıyan tüm belediyeler kapsamında politika yapıcılara bazı önerilerde bulunmayı ve böylece literatüre katkıda bulunabilmeyi hedeflemektedir.

Araştırmanın evrenini Çanakkale ili Ayvacık Belediyesi sınırlarında ikamet eden ve 18 yaşını tamamlamış olan vatandaşlar oluşturmaktadır. 2020 yılı itibarıyla Ayvacık Belediye nüfusunun toplam 9.343 olduğu tespit edilmiştir. Bu nüfusun 7.188'i 18 yaş üstü, 2.155'i ise 18 yaş altı şeklindedir (TÜİK, 2021). Araştırma evrenini temsil edebilecek örneklem büyüklüğü ise %5 hata payıyla %90 güven seviyesinde yaklaşık 261 olarak hesaplanmıştır. Araştırma kapsamında toplam 314 anket e geri dönüş yapılmış, bunların içerisinde 12'si ise çok sayıda sorunun cevapsız bırakılmasından dolayı geçersiz kabul edilmiştir. Bu sebeple, analize toplam 302 anket dâhil edilmiştir. Bu sayı ile hesaplanan örneklem büyüklüğü karşılandığından, araştırmanın temsil gücünün olduğu söylenebilmektedir. Bununla birlikte, araştırmada iki adet kısıt bulunmaktadır. Bunlardan ilki, araştırmanın sadece Ayvacık Belediyesi halkını kapsamamasından dolayı elde edilen verilerin sadece bu örnekleme bağlamasıdır. İkincisi ise katılımcıların anket sorularını cevaplarırken, kendilerini de bağlayabileceği düşüncesiyle, tarafsız davranamayarak net cevap verememiş olma olasılığıdır.

Ayvacık halkının katılımcılık düzeyinin ölçülmesine yönelik yapılan bu araştırmada nicel araştırma yöntemlerinden anket tekniği uygulanmıştır. Uygulanan anket formu 24 adet çoktan seçmeli ve 9 adet de 5'li Likert-tipi ifadeden oluşmaktadır. Anket formunun oluşturulmasında Korlu (2014) tarafından yapılan çalışmadan faydalanılmıştır.

Elde edilen verilere önce frekans analizi uygulanmış ve böylece hem katılımcıların demografik özellikleri hem de katılımcılık konusundaki düşünceleri ortaya konulmaya çalışılmıştır. Frekans analizinden sonra, varyans analizleri uygulanacağı için öncelikle ölçeğin geçerliliği, güvenilirliği ve normalliğine ilişkin analizler yapılmıştır. Doğru varyans analizinin seçilebilmesi aşamasında, ifadelerin normal dağılım gösterip göstermediği önem arz etmektedir. Çünkü, verilerin normal dağılım gösterdiğinde parametrik, normal dağılım göstermediğinde ise nonparametrik testler uygulanmalıdır. Araştırmanın temel hipotezi, "vatandaşların katılımcılık düzeyleri ile demografik özellikleri arasında ilişki vardır" şeklinde kurulmuştur. Buna bağlı olarak alt hipotezler ise şu şekilde oluşturulmuştur:

- H₁: Vatandaşların katılımcılık düzeyleri ile cinsiyetleri arasında farklılaşma vardır.
- H₂: Vatandaşların katılımcılık düzeyleri ile meslekleri arasında farklılaşma vardır.
- H₃: Vatandaşların katılımcılık düzeyleri ile yaşları arasında farklılaşma vardır.
- H₄: Vatandaşların katılımcılık düzeyleri ile eğitim durumları arasında farklılaşma vardır.

Ampirik literatüre bakıldığında, bunların birçoğunun, vatandaşların katılıma bakışını ölçmeye çalıştığı görülmektedir (Berner, 2011; Geurts ve Wijdeven, 2010; Kathlene ve Martin, 1991; Njoh, 2010; Huang ve Feeney, 2016; Korkut, 2011). Bununla birlikte, vatandaşların katılım düzeylerini etkileyen demografik faktörlerin neler olduğunu ölçmeye çalışan az sayıda çalışma olduğu (Kutlu, 2014 gibi) görülmektedir. Vatandaşların katılımçılık düzeylerini ve yerel demokrasiyi artırabilmeleri adına belediyelere önemli görevler düşmektedir. Bu açıdan, öncelikle eksiklikleri tespit edip, atılacak adımların planlanması şarttır.

Araştırmanın bulgularına geçmeden önce bu kısımda katılımçıların demografik özelliklerine ilişkin sonuçlara yer verilecektir. Demografik sorulardan birincisi cinsiyet sorusudur. Buna göre, katılımçıların %72,8'inin erkek, %27,2'sinin ise kadın olduğu görülmektedir. Ayrıca, katılımçıların eğitim dağılımına bakıldığında ise %45'inin ilköğretim, %37,1'inin lise ve %17,9'unun da üniversite derecesine sahip olduğu görülmektedir. Diğer yandan, katılımçıların mesleklerine bakıldığında ise %5'inin memur, %34,1'inin işçi, %27,2'sinin işveren, %4,6'sının çiftçi, %4,6'sının emekli, %7,9'unun öğrenci ve %16,6'sının ise çalışmamakta olduğu anlaşılmaktadır. Dördüncü demografik soru ise gelir sorusudur. Elde edilen bulgulara göre katılımçıların %19,2'sinin 1.000 TL'den az, %7,6'sının 1.000-1.999 TL, %38,4'ünün 2.000-2.999 TL, %14,9'unun 3.000-3.999 TL, %7,9'unun 4.000-4.999 TL, %5,6'sının 5.000-5.999 TL, %1,7'sinin 6.000-6.999 TL, %0,7'sinin 7.000-7.999 TL, %0,3'ünün 8.000-8.999 TL, %0,3'ünün 9.000-9.999 TL ve %2'sinin de 10.000 TL ve üzeri aylık geliri olduğu anlaşılmaktadır. Buna karşın, katılımçıların %1,3'ü ise gelirlerini beyan etmek istememişlerdir. Beşinci olarak katılımçıların yaş durumlarına bakılmıştır. Buna göre, katılımçıların %25,8'i 18-24 yaş arasında, %26,5'i 25-34 yaş arasında, %16,9'u 35-44 yaş arasında, %21,9'u 45-55 yaş arasında ve %8,9'u da 55 ve üzeri yaşta bulunmaktadır. Son olarak katılımçılara herhangi bir sivil toplum kuruluşuna (STK'ye) üye olup olmadıkları sorusu yöneltilmiştir. Katılımçıların %7'si bir STK'ye üye olduğunu, %93'ü ise herhangi bir STK'ye üye olmadıklarını belirtmişlerdir.

Araştırmadan elde edilen bulguların kabul görebilmesi adına ölçeğin geçerliliği ve güvenilirliği test edilmiştir. Çalışmada kullanılan ölçek Korlu (2014) tarafından yalnızca uzman görüşleri alınarak oluşturulmuştur. Ancak, ölçeğin geçerliliği ve güvenilirliği ile ilgili hiçbir test gerçekleştirilmemiştir. Dolayısıyla, bu ölçek için ilk defa geçerlilik ve güvenilirlik testi gerçekleştirilecektir. Bu çerçevede, bu çalışmanın literatüre ölçek kazandırılması noktasında katkı sağladığı düşünülmektedir. Geçerlilik ve güvenilirlik testlerine ilişkin elde edilen bulgular Tablo 1'de gösterilmiştir.

Tablo 1. Vatandaşların Katılımcılık Düzeyi Ölçeğinin Geçerlilik ve Güvenilirlik Analizi Bulguları

Ölçek Maddeleri	Faktör Yüğü
Ayvacak Belediyesi'nin yerel kaynakları (paramızı) nereye harcadığını biliyorum.	0,739
Vatandaşlardan alınan vergilerin miktarı dikkate alındığında, Ayvacak Belediyesi hizmetleri yeterlidir.	0,843
Ayvacak Belediyesi'nin hizmet maliyetleri anlamında şeffaf olduğunu düşünüyorum.	0,791
Ayvacak Belediyesi vatandaş ile iyi bir işbirliğine sahiptir.	0,744
Cronbach Alpha: 0,779	
KMO Test: 0,749	
Bartlett's Testi Anlamlılık: 0,000	
Toplam Açıklanan Varyans: %60,916	

Geçerlilik analizine öncelikle 9 değişkenle başlanılmış, ancak faktör yükü 0,6'nın altında kalan ifadeler ile ayrı bir faktör olarak tespit edilen ifadeler ölçekten çıkartılmıştır. Bu işlemler sonucunda, geriye kalan ifadelerin faktör yüklerinin 0,739 ile 0,843 arasında değiştiği görülmektedir. Böylece, 4 ifade ile tek boyuttan oluşan vatandaşların katılımcılık düzeyi ölçeği oluşturulmuştur. Ayrıca, bu ölçeğe ilişkin KMO Testi sonucunun 0,749 olduğu, Bartlett's Testinin anlamlılık değerinin yaklaşık 0 olduğu ve toplam açıklanan varyansın yaklaşık %60,92 olduğu görülmüştür. Ölçeğin geçerli olarak kabul edilebilmesi için KMO Testinin 0,5'ten yüksek, Bartlett's Testinin anlamlılık değerinin 0,01'den düşük (Kaya, 2013: 181) ve toplam açıklanan varyansın ise %50'den büyük olması beklenilmektedir. Bu sebeple, kullanılan ölçeğin *geçerli* olduğu söylenebilmektedir. Bununla birlikte, ölçeğin Cronbach Alpha güvenilirlik testi sonucu ise 0,779 olarak bulunmuştur. Bu değer 0,7 ile 0,9 arasında yer alması ölçeğin güvenilirliğinin iyi olduğu şeklinde yorumlanmaktadır (Kılıç, 2016: 48). Böylece, ölçeğin güvenilirliğinin *iyi* olduğu da söylenebilmektedir.

3. BULGULAR

Bu kısımda ilk olarak anket formunda yer alan ifadelerin frekanslarına, ikinci olarak vatandaşların katılımcılık düzeyi ölçeğinin ve demografik değişkenlerin normallik testi sonuçlarına ve son olarak da hipotez testlerine ilişkin bulgulara yer verilmiştir.

En basit şekilde frekans analizi, değişken özelliği taşıyan herhangi bir olayın sayısal olarak ifadesi olarak tanımlanmaktadır (Nakip ve Yaraş, 2017: 320). Anket formundaki ifadelere ilişkin frekans analizi bulgularına aşağıda yer verilmiştir.

Tablo 2. Vatandaşların Katılımcılığıyla ilgili İfadelerin Frekans Dağılımı

Soru	Kesinlikle Katılmıyorum		Katılmıyorum		Ne Katılıyorum Ne Katılmıyorum		Katılıyorum		Kesinlikle Katılıyorum		Ort.	Std. Sapma
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
Yerel hizmetlerin görülmesinde görev olarak sadece oy vermek yeterlidir.	15	5	34	11,3	125	41,4	107	35,4	21	7	3,28	0,93
Ayvacık Belediyesi'nin yerel kaynakları (paramızı) nereye harcadığını biliyorum.	28	9,3	39	12,9	64	21,2	140	46,4	31	10,3	3,35	1,12
Vatandaşlardan alınan vergilerin miktarı dikkate alındığında, Ayvacık Belediyesi hizmetleri yeterlidir.	16	5,3	26	8,6	57	18,9	140	46,4	63	20,9	3,69	1,06
Ayvacık Belediyesi'nin hizmet maliyetleri anlamında şeffaf olduğunu düşünüyorum.	8	2,6	21	7	56	18,5	183	60,6	34	11,3	3,71	0,85
Ayvacık Belediyesi oturduğum bölgeye getireceği hizmet konusunda bana anketlerle danışmalıdır.	9	3	39	12,9	64	21,2	109	36,1	81	26,8	3,71	1,09
Ayvacık Belediyesi, Ayvacık'a yapılacak büyük bir yatırım konusunda halka anketlerle danışmalıdır.	2	0,7	16	5,3	67	22,2	115	38,1	102	33,8	3,99	0,91
Mahalle sakinlerinin istekleri Ayvacık Belediyesi tarafından dikkate alınmaktadır.	4	1,3	8	2,6	50	16,6	124	41,1	116	38,4	4,13	0,87
Ayvacık Belediyesi vatandaş ile iyi bir işbirliğine sahiptir.	5	1,7	16	5,3	62	20,5	175	57,9	44	14,6	3,78	0,82
Mahalle muhtarlığı, Ayvacık Belediyesi ile iletişiminizi sağlayan bir mevkidir.	7	2,3	8	2,6	60	19,9	171	56,6	56	18,5	3,86	0,83

Tablo 2’de vatandaşların katılımcılık düzeyini ölçen ifadelerin frekans dağılımları gösterilmektedir. Bu ifadeler içerisinde en yüksek ortalamaya sahip olan ifade “Mahalle sakinlerinin istekleri Ayvıcık Belediyesi tarafından dikkate alınmaktadır” olurken, en düşük ortalamaya sahip olan ifade ise “Yerel hizmetlerin görülmesinde görev olarak sadece oy vermek yeterlidir” olmuştur. Elde edilen bulgular genel itibariyle değerlendirildiğinde, Ayvıcık’taki vatandaşların katılımcılık konusunda ilgili oldukları söylenebilmektedir.

Tablo 3. Çoktan Seçmeli İfadelerin Frekans Dağılımı

Soru	Evet		Hayır		Or t.	Std. Sap ma
	f	%	f	%		
Son belediye seçimlerinde oy kullandınız mı?	145	81,1	579	18,9	1,19	0,39
Kendinizi Ayvıcık şehrinin bir ortağı ve bu şehre karşı sorumlu hissediyor musunuz?	288	95,4	146	4,6	1,05	0,21
Ayvıcık Belediyesi’nin mahallenize yapacağı hizmet türüne karar vermeniz halinde daha fazla vergi vermeyi kabul eder misiniz?	402	13,2	262	86,8	1,87	0,34
Ayvıcık Belediyesi’nin internet/web sayfasını takip ediyor musunuz?	125	41,4	177	58,6	1,59	0,49
Kent Konseyini duydunuz mu?	326	10,6	270	89,4	1,89	0,31
Kent Konseyi faaliyetlerine katıldınız mı?	62	2,29	986	98,7	1,98	0,14
Kent Konseyi’nde ne tür kararlar alındığını biliyor musunuz?	157	5,28	957	95,7	1,95	0,22
Belediyenin istek/şikâyet hattına hiç başvuruda bulundunuz mu?	369	11,9	261	88,1	1,88	0,32
Ayvıcık Belediyesi’nin düzenlemiş olduğu memnuniyet anketlerinden birini cevapladınız mı?	103	3,3	297	96,7	1,97	0,18
Ayvıcık Belediyesi’nin yapmış olduğu hizmetlerden “Gazete Ayvıcık” yolu ile haberdar oluyor musunuz?	672	22,2	235	77,8	1,78	0,42
Mahallenizle ilgili sorunları Ayvıcık Belediyesi’ne bildiriyor musunuz?	240	79,5	625	20,5	1,20	0,41
Herhangi bir yerel hizmetle ilgili Ayvıcık Belediyesi’nin hangi birimine başvuracağını biliyor musunuz?	177	58,7	124	41,3	1,41	0,49
Ayvıcık Belediye Başkanı’nın hangi partiye mensup olduğunu biliyor musunuz?	297	98,3	52	1,7	1,02	0,13
Ayvıcık Belediye Başkanı’nın adını biliyor musunuz?	297	98,3	52	1,7	1,02	0,13

Tablo 3’te yer alan çoktan seçmeli sorulardan birincisi halkın vatandaşlık bilincinin göstergesi niteliğinde olan seçimlere katılım durumu ile ilgilidir. Katılımcıların %81,1’inin son belediye

seçimlerinde oy kullandığı, buna karşılık %18,9'unun ise kullanmadığı tespit edilmiştir. İkinci soru da katılımçılık açısından önem arz eden unsurlardan birisi olan hemşehrilik algısı ölçülmeye çalışılmıştır. Buna göre, katılımçıların %95,4'ü kendilerini Ayvacık şehrinin bir ortağı ve bu şehre karşı sorumlu hissederken, %4,6'sı ise sorumlu hissetmemektedir. Bu açıdan, Ayvacık'ta hemşehrilik algısının gelişmiş olduğu söylenebilmektedir. Üçüncü soru hem vatandaşların katılımçılığını hem de mali yerelleşmeye karşı bakışını anlamaya yönelik sorulmuştur. Buna göre, "Ayvacık Belediyesi'nin mahallenize yapacağı hizmet türüne karar vermeniz halinde daha fazla vergi vermeyi kabul eder misiniz?" sorusuna katılımçıların %13,2'si evet cevabını verirken, %86,2'si ise hayır cevabını vermektedir. Böylece, halkın büyük çoğunluğunun daha fazla vergi ödemeye razı olmadığı açıkça görülmektedir. Dördüncü soru Ayvacık Belediyesi'nin web sitesi ile ilgilidir. Buna göre, katılımçıların %41,4'ü Ayvacık Belediyesi'nin web sitesini takip ederken, %58,6'sı ise takip etmediğini belirtmişlerdir. Beşinci, altıncı ve yedinci soru ise kent konseyi ile ilgilidir. Burada ilk olarak, katılımçıların %10,6'sı kent konseyini duyduğunu belirtirken, %89,4'ü ise duymadığını belirtmişlerdir. Ayrıca, katılımçıların %2'si kent konseyi faaliyetlerine katıldığını ifade ederken, %98'i ise daha önce hiç katılmadıklarını ifade etmiştir. Kent konseyi ile ilgili son olarak da "Kent Konseyi'nde ne tür kararlar alındığını biliyor musunuz?" sorusuna yer verilmiştir. Burada ise katılımçıların %5'i kent konseyinde ne tür kararlar alındığını biliyorum derken, %95'i ise bilmiyorum demiştir. Bu sonuçlara göre, kent konseyi farkındalığının oldukça düşük olduğu görülmektedir. Elbette bunun en önemli nedeninin Ayvacık Belediyesi sınırları içerisinde kent konseyinin kurulmaması olduğu söylenebilmektedir. Sekizinci soru, belediyenin istek/şikâyet hattı ile ilgilidir. Katılımçıların %11,9'u daha önce bu hattı kullandığını belirtirken, %89,1'i ise hiç kullanmadığını belirtmişlerdir. Özellikle, COVID-19 salgınının devam ettiği günümüzde halkın istek/şikâyet hattı konusunda farkındalığının artırılması amacıyla çalışmalar yapılması gerektiği düşünülmektedir. Dokuzuncu soru ise belediyenin memnuniyet anketlerine katılım ile ilgilidir. Katılımçıların %3,3'ü daha önce belediye tarafından düzenlenen anket formlarına katıldığını belirtirken, %96,7'si ise katılmadıklarını belirtmişlerdir. Belediye yönetiminin halkın memnuniyet durumlarını ölçebilmek adına daha sık bir şekilde anket uygulamalarına yer vermesi gerektiği düşünülmektedir. Bir diğer soru, yerel gazetenin etkinliği ile ilgilidir. Katılımçıların %22,2'si belediyenin hizmetlerinden yerel gazete ile haberdar olduğunu belirtirken, %77,8'i ise aksini belirtmişlerdir. Bu noktada, belediyenin yerel basın ile daha etkin iş birliği yapması gerektiği görülmektedir. On birinci soru ise yine vatandaşlık bilinci ile ilgilidir. Katılımçıların %79,5'i mahallelerindeki sorunları belediyeye bildirdiklerini ifade ederken, %20,5'i ise bildirmediklerini ifade etmişlerdir. On ikinci soru belediye hizmetlerinin erişilebilirliği ile ilgilidir. Katılımçıların %58,6'sı herhangi bir yerel hizmetle ilgili Ayvacık Belediyesi'nin hangi birimine başvuracağını biliyor iken, %41,4'ü ise bilmediklerini ifade etmişlerdir. Son iki soru ise belediye başkanı ile ilgilidir. Buna göre, katılımçıların %98,3 hem belediye başkanının hangi siyasi partiden olduğunu hem de adının ne olduğunu biliyorken, %1,7'si ise bilmediklerini ifade etmişlerdir.

Yukarıdaki ifadeler, iki seçenekli sorulardan oluşmaktadır. Bununla birlikte, üç seçenekli 2 adet, beş seçenekli de 1 adet soru bulunmaktadır. Üç seçenekli sorulardan ilki, "Vatandaşların yerel anlamda hizmet hakkını aradığını düşünüyor musunuz?" şeklinde sorulmuştur. Burada katılımçıların %31,8'i vatandaşların yerel anlamda hizmet hakkını aradığını düşünüyorken, %46,4'ü ise hakkını aramadığını düşünmektedir. Ayrıca, katılımçıların %21,9'u ise bu konuda

fikir beyan etmemeyi tercih etmişlerdir. Açıkça görüldüğü gibi katılımcıların çoğu, vatandaşların hizmet haklarını aramadığını düşünmektedir. İkinci soru ise daha fazla vergi verenlerin belediye hizmetlerinden daha fazla faydalanması ile ilgilidir. Burada, katılımcıların %25,2'si daha fazla vergi verenlerin belediye hizmetlerinden daha fazla yararlanması gerektiğini düşünürken, %58,3'ü ise bunun aksini düşünmektedir. Ayrıca, katılımcıların %16,6'sı ise bu konuda bir fikir beyan etmemişlerdir. Son olarak katılımcılara, belediye ile iletişimde hangi yolu tercih ettikleri sorulmuştur. Burada katılımcıların %1,3'ü web sitesi yoluyla, %6,3'ü istek/şikâyet hattı yoluyla, %0,7'si e-posta yoluyla, %74,5'i belediyeye giderek ve %17,2'si ise tanıdıkları aracılığıyla sorunlarını çözdüklerini belirtmişlerdir. Görüldüğü üzere, katılımcıların büyük çoğunluğu belediyeye gitmeyi tercih etmektedir. Daha önce de belirtildiği gibi, özellikle salgın sürecinde alternatif iletişim kanallarının tercih edilmesi konusunda yerel halkın farkındalığının artırılmasına yönelik çalışmalar düzenlenmesi gereği açıktır.

Hipotez testlerine başlamadan önce verilerin normal dağılıp dağılmadığının test edilmesi gerekmektedir. Verilerin normal dağılım gösterdiği durumlarda parametrik testlerden olan t-Testi ve ANOVA Testi uygulanabilirken, aksi durumda ise non-parametrik testlerden Mann-Whitney U Testi ile Kruskal-Wallis Testi tercih edilmelidir. Çalışmanın devamında uygulanacak olan testin seçilmesi adına normallik sınaması yapılacaktır. Verilerin normal dağılıp dağılmadığının anlaşılabilmesi için çarpıklık (skewness) ve basıklık (kurtosis) katsayıları incelenecektir. Bu katsayıların +2 ile -2 arasında yer alması, verilerin normal dağıldığına işaret etmektedir (George ve Mallery, 2010; Çetin vd., 2020: 603).

Tablo 4. Normallik Testi Bulguları

Soru	Çarpıklık (Skewness)	Basıklık (Kurtosis)
Vatandaşların katılımcılık düzeyi ölçeği	-1,149	1,272
Cinsiyet	1,033	-0,940
Meslek	0,742	-0,927
Yaş	0,287	-1,157
Eğitim durumu	0,488	-1,065

Tablo 4'te vatandaşların katılımcılık düzeyleri ile bazı demografik özelliklerine ait çarpıklık ve basıklık değerleri verilmiştir. Çarpıklık ve basıklık değerleri -2 ile +2 arasında olanlar normal dağılım gösteren, diğerleri ise normal dağılım göstermeyen ifadeler olarak değerlendirilmektedir. Buna göre, tüm ifadelerin normal dağılım gösterdiği, dolayısıyla parametrik testlerin uygulanabileceği söylenebilmektedir.

Tablo 5. Vatandaşların Katılımcılık Düzeyinin Demografik Özelliklerine Göre Karşılaştırılmasına İlişkin Varyans Analizi Bulguları

Boyut	Cinsiyet	Gözlem Sayısı	Ortalama	Std. Sapma	t istatistiği	p değeri
Vatandaşların katılımcılık düzeyi	Erkek	220	3,7080	0,6767	2,477	0,015
	Kadın	82	3,4360	0,9042		
Boyut	Meslek	Gözlem Sayısı	Ortalama	Std. Sapma	F istatistiği	p değeri
Vatandaşların katılımcılık düzeyi	Memur	15	3,2167	0,9490	1,346	0,236
	İşçi	103	3,6068	0,7298		
	İşveren	82	3,6494	0,7766		
	Çiftçi	14	3,8393	0,5768		
	Emekli	14	3,9286	0,3852		
	Öğrenci	24	3,6146	0,7939		
	Çalışmıyor	50	3,6600	0,7804		
Boyut	Yaş	Gözlem Sayısı	Ortalama	Std. Sapma	F istatistiği	p değeri
Vatandaşların katılımcılık düzeyi	18-24 yaş	78	3,6538	0,7131	1,377	0,242
	25-34 yaş	80	3,4906	0,7625		
	35-44 yaş	51	3,6814	0,8079		
	45-54 yaş	66	3,6591	0,7816		
	55 ve üzeri yaş	27	3,8519	0,6327		
Boyut	Eğitim Durumu	Gözlem Sayısı	Ortalama	Std. Sapma	F istatistiği	p değeri
Vatandaşların katılımcılık düzeyi	İlköğretim	136	3,8419	0,5740	15,546	0,000
	Lise	112	3,5893	0,6966		
	Üniversite	54	3,2037	1,0326		

Tablo 5'te vatandaşların katılımcılık düzeyinin demografik özelliklerine göre karşılaştırılmasına ilişkin varyans analizi bulguları gösterilmektedir. İlk olarak, vatandaşların katılımcılık düzeyinin cinsiyete göre karşılaştırılmasına ilişkin t-Testi sonuçları gösterilmektedir. Erkeklerin katılımcılık düzeyi ortalaması yaklaşık 3,71 olarak bulunurken kadınların katılımcılık düzeyleri ise yaklaşık 3,44 olarak bulunmuştur. Teste ilişkin t istatistiği katsayısı 2,48 olarak, anlamlılık değeri ise 0,015 olarak hesaplanmıştır. Buna göre, erkeklerin katılımcılık düzeyleri ile kadınların katılımcılık düzeyleri arasında istatistiki olarak anlamlı bir farklılaşmanın olduğu söylenebilmektedir. Buna göre, erkekler kadınlara göre daha katılımcı olarak bulunmuştur.

İkinci olarak, vatandaşların katılımcılık düzeyinin mesleklerine göre karşılaştırılmasına ilişkin ANOVA Testi sonuçları gösterilmektedir. Memurların katılımcılık ortalaması yaklaşık 3,22 olarak, işçilerin katılımcılık ortalaması yaklaşık 3,61 olarak, işverenlerin katılımcılık ortalamaları yaklaşık 3,65 olarak, çiftçilerin katılımcılık ortalamaları yaklaşık 3,84 olarak, emeklilerin katılımcılık ortalaması yaklaşık 3,93 olarak, öğrencilerin katılımcılık ortalaması yaklaşık 3,61 olarak ve çalışmayanların katılımcılık ortalamaları yaklaşık 3,66 olarak bulunmuştur. Teste ilişkin F istatistiği katsayısı 1,346 olarak, anlamlılık değeri ise 0,236

olarak hesaplanmıştır. Buna göre, anlamlılık değeri 0,05'ten büyük olduğundan, vatandaşların katılımçılık düzeyinin mesleklerine göre farklılaşmadığı söylenebilmektedir.

Üçüncü olarak, vatandaşların katılımçılık düzeyinin yaşlarına göre karşılaştırılmasına ilişkin ANOVA Testi sonuçları gösterilmektedir. 18-24 yaş arasında olanların katılımçılık ortalaması yaklaşık 3,65 olarak, 25-34 yaş arasında olanların katılımçılık ortalaması yaklaşık 3,49 olarak, 35-44 yaş arasında olanların katılımçılık ortalaması yaklaşık 3,68 olarak, 45-54 yaş arasında olanların katılımçılık ortalaması yaklaşık 3,66 olarak, 55 ve üzeri yaş olanların katılımçılık ortalaması yaklaşık 3,85 olarak bulunmuştur. Teste ilişkin F istatistiği katsayısı 1,377 olarak, anlamlılık değeri ise 0,242 olarak hesaplanmıştır. Buna göre, anlamlılık değeri 0,05'ten büyük olduğundan, vatandaşların katılımçılık düzeyinin yaşlarına göre farklılaşmadığı söylenebilmektedir.

Dördüncü ve son olarak ise vatandaşların katılımçılık düzeyinin eğitim durumuna göre karşılaştırılmasına ilişkin ANOVA Testi sonuçları gösterilmektedir. İlköğretim düzeyindekilerin katılımçılık ortalaması 3,84 olarak bulunurken lise düzeyindekilerin katılımçılık ortalaması 3,59 ve üniversite düzeyindekilerin katılımçılık ortalaması ise yaklaşık 3,20 olarak bulunmuştur. Teste ilişkin F istatistiği katsayısı 15,546 olarak, anlamlılık değeri ise yaklaşık 0 olarak hesaplanmıştır. Buna göre, vatandaşların katılımçılık düzeyinin eğitim durumlarına göre farklılaştığı söylenebilmektedir. Bu farklılaşmanın hangi eğitim düzeyi lehine olduğunun tespit edilebilmesi için önce ifadelerle ilişkin varyans homojenliğinin test edilmesi, daha sonrasında da homojenlik durumuna göre uygun bir Post Hoc (çoklu karşılaştırma) testin seçilip uygulanması gerekmektedir. Levene varyans homojenliği testinin katsayısı 18,696 ve anlamlılık değeri ise yaklaşık 0 olarak bulunmuştur. Buna göre, anlamlılık değeri 0,05'ten küçük olduğundan ifadelerin varyansının homojen olmadığı görülmektedir. Bu sebeple, Post Hoc (çoklu karşılaştırma) testlerinden, ifadelerin varyansının homojen olmadığı varsayımını kabul eden testlerden birisi olan Games-Howell Testi kullanılacaktır.

Tablo 6. Vatandaşların Katılımçılık Düzeyinin Eğitim Durumlarına Göre Karşılaştırılmasına İlişkin Post Hoc Testi Bulguları

Bağımlı Değişken	Eğitim Durumu (I)	Eğitim Durumu (J)	Ortalamaların Farkı (I-J)	Std. Hata	p değeri
Vatandaşların katılımçılık düzeyi	İlköğretim	Lise	0,2526	0,0822	0,007
		Üniversite	0,6382	0,1489	0,000
	Lise	İlköğretim	-0,2526	0,0822	0,007
		Üniversite	0,3856	0,1552	0,040
Üniversite	İlköğretim	-0,6382	0,1489	0,000	
	Lise	-0,3856	0,1552	0,040	

Tablo 6'da vatandaşların katılımçılık düzeyinin eğitim durumlarına göre karşılaştırılmasına ilişkin Post Hoc Testi sonuçları gösterilmektedir. Elde edilen sonuçlara bakıldığında, ilköğretim seviyesinde bulunan katılımçılarla hem lise hem de üniversite seviyesindeki katılımçılarının katılımçılık düzeyleri arasında istatistiki açıdan anlamlı bir farklılık bulunduğu tespit edilmiştir. Böylece, ilköğretim seviyesindekilerin hem lise hem de üniversite seviyesindekilere göre daha katılımcı oldukları söylenebilmektedir. Ayrıca, lise seviyesinde bulunanlarla üniversite seviyesindeki katılımçılarının katılımçılık düzeyleri arasında istatistiki

açıdan anlamlı bir farklılık bulunduğu da tespit edilmiştir. Böylece, lise seviyesindekilerin üniversite seviyesindekilere göre daha katılımcı oldukları söylenebilmektedir. Burada dikkat çeken unsur, bu farklılıkların beklenenin aksine, ilköğretim seviyesindekilerin lehine olmasıdır.

4. TARTIŞMA

Belediyelerde katılımcı demokrasi anlayışının geliştirilmesinde çok önemli bir role sahip olan vatandaşların etkin katılım düzeylerinin incelendiği ve bu çerçevede Çanakkale ili Ayvacık Belediyesi'nde vatandaşların katılım düzeylerinin ortaya konulduğu bu çalışmada katılımcılığın artırılması konusunda birtakım önerilerde bulunmak amaçlanmıştır. Bu amaçla çalışma kapsamında kent sakinlerinin Ayvacık Belediyesi'ne katılım düzeylerinin ortaya konulabilmesi için anket çalışması gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda analize 302 anket dâhil edilmiştir.

Anket sonuçlarına göre genel bir değerlendirme yapıldığında vatandaşların katılımcılığıyla ilgili ifadeler içerisinde en yüksek ortalamaya “Mahalle sakinlerinin istekleri Ayvacık Belediyesi tarafından dikkate alınmaktadır” ifadesinin sahip olduğu görülmektedir. Diğer taraftan katılımcılık için oy vermenin yeterli olduğu ifadesinin en düşük ortalamaya sahip olması ise yerel halkın katılım konusunda temsili demokrasiden ziyade katılım süreçlerine katılmayı, başka bir ifadeyle, doğrudan demokrasiye olan talebini ortaya koymaktadır. Ayrıca, anket sonuçlarına göre yerel halkın büyük bir çoğunluğu kendilerini şehrin ortağı olarak görmekte ve şehre karşı sorumluluk hissetmektedir. Ayvacık Belediyesi'nin erişilebilirliğine yönelik sorular değerlendirildiğinde ise kent sakinlerinin büyük bir çoğunluğunun belediye faaliyetleri hakkında bilgilere erişme konusunda sorunlar yaşadığı sonucuna ulaşılmaktadır. Bu bulgu üzerine belediyenin web sayfası incelendiğinde faaliyet, bütçe ve mali raporların web sayfasında yer almadığı görülmüştür. Bu durum belediyenin, katılımcılığın önemli bir unsuru olan saydamlık ve erişilebilirlik konusunda eksik kaldığını göstermektedir. Çalışmada dikkat çeken bir diğer sonuç yerel halkın kent konseyine ilişkin algısıdır. Katılımcıların %89,4'ü kent konseyini duymadıklarını, %95'i ise kent konseyinde ne tür kararlar alındığını bilmediklerini belirtmişlerdir. Bu sonuç birçok ampirik çalışmada elde edilen sonuçlarla da benzerlik göstermektedir (Korkut, 2011; Korlu, 2014; Önder ve Güler, 2016). Diğer taraftan Ayvacık halkının kent konseyi ile ilgili olumsuz algısının daha çok Ayvacık Belediyesi sınırları içerisinde kent konseyinin kurulmamasından kaynaklanmış olduğu söylenebilir.

Çalışmada yerel halk katılımının cinsiyet, eğitim, meslek ve yaş gibi demografik değişkenlere göre anlamlı bir farklılığın olup olmadığı değerlendirildiğinde yaş ve meslek ile vatandaş katılımı arasında anlamlı bir farklılığın olmadığı; buna karşılık, cinsiyet ve eğitim ile vatandaş katılımı arasında anlamlı bir farklılık olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır. Bu sonuçlara göre erkeklerin kadınlara göre ve eğitim seviyesi ilköğretim düzeyinde olanların ise hem lise hem de üniversite düzeyinde olanlara göre daha katılımcı olduğu söylenebilir. Farklılığın nedeni, cinsiyet açısından değerlendirildiğinde genel olarak kadınların kamusal alanda görünürlüklerinin daha az olmasından kaynaklandığı söylenebilir. Nitekim ankete katılan kadınların %58'5'i çalışmamaktadır. Dolayısıyla özel alanla sınırlanmış olan kadınların kamusal alandaki talep ve katılımları da düşük çıkmaktadır. Eğitim açısından farklılığın nedenine bakıldığında ise ilköğretim mezunu olanların çoğunluğunun esnaf olduğu

görülmektedir. Ayvacık Belediyesi'nin aynı zamanda turizm kenti olduğu düşünüldüğünde ilköğretim mezunlarını oluşturan işçi ve esnaf kategorilerinin belediye faaliyetlerine daha fazla katılım göstermelerinin rasyonel bir davranış olduğu söylenebilir.

SONUÇ

Çalışmada elde edilen genel sonuçlara göre Ayvacık Belediyesi'ne getirilebilecek en önemli eleştiri kent yönetiminde katılımcı bir modelin yeterli bir düzeyde tesis edilemediğidir. Bu durumun en temel nedeni olarak; Ayvacık Belediyesi'nin vatandaş katılımını artırmak için etkin bir şekilde kullanılan anket uygulaması, kent konseyi, kamuoyuna yönelik açık toplantılar, vatandaş masası-hizmet masası, katılımcı bir web sayfası gibi katılım mekanizmalarından yoksun olmasının yanı sıra, yerel basınla etkin bir işbirliğinin bulunmaması ve istek/şikâyet hattı konusunda yeterli farkındalığın sağlanamaması gösterilebilir.

Bu kapsamda Ayvacık Belediyesi'nde vatandaş katılımının artırılmasına yönelik şu adımlar önerilebilir:

- Katılımcı bir yönetim için öncelikle belediye yönetiminin ve çalışanlarının katılımcı bir yönetim anlayışını benimsemeleri gerekmektedir. Bu kapsamda belediyenin iç paydaşlarıyla (belediye meclis üyeleri, belediye çalışanları) katılımcılık konusunda bilgi ve becerilerini geliştirebilecekleri eğitim seminerleri düzenlenmelidir.
- Çalışmadan elde edilen sonuçlardan birisi de cinsiyet ve vatandaş katılımı arasında anlamlı bir farklılık olduğudur. Bu sonuca göre erkeklerin kadınlara göre belediye faaliyetlerine daha katılımcı olduğu söylenebilir. Bu kapsamda Ayvacık Belediyesi kadınların karar alma süreçlerine katılımını ve kadın temsiliyetini artırmayı hedeflemeye yönelik kadın dernekleri, kadın kooperatifleri, kadın dayanışması vb. oluşumları desteklemelidir.
- Belediye, faaliyetleri ile ilgili olarak kamuoyunu düzenli olarak bilgilendirmelidir. Bu aynı zamanda saydam ve hesap verilebilir bir yönetim için gereklidir. Bu noktada belediye web sayfasını kent sakinlerinin görüşleri doğrultusunda yeniden tasarlamalı ve web sayfasından vatandaşlar her türlü bilgiye kolay bir şekilde erişebilmelidir.
- Belediye, kent sakinlerinin yaşam kalitesine yönelik gerçekleştireceği hizmetlerin karar alma süreçlerine vatandaşların aktif katılımını sağlamalıdır. Bu kapsamda vatandaş anket uygulaması, hizmet masası, yuvarlak masa toplantıları gibi katılım mekanizmaları işletilmelidir.
- Belediye dış paydaşlarıyla (muhtarlar, dernek, vakıf vb. STK'ler) kent planlamasında katılım ilişkisini güçlendirilmelidir. Dış paydaşlarla kent politikalarının belirlenmesi ve uygulama süreçlerinin değerlendirilmesinde karşılıklı görüş ve bilgi paylaşımını sağlayacak düzenli toplantılar gerçekleştirilmelidir.
- 5393 sayılı Belediye Kanunu'na göre nüfusu 50.000'in altında olan belediyelerde stratejik plân yapılması zorunlu değildir. Ancak planlama hem etkin bir bütçeleme için hem de katılımcılığın güçlendirilmesi için önemli bir araçtır. Bu nedenle kent sakinlerinin görüşleri dikkate alınarak stratejik plan hazırlanmalı ve bütçe ile ilişkisi kurulmalıdır.

Sonuç olarak Ayvacık Belediyesi'nde kent sakinlerinin katılımcılık düzeylerinin artırılmasıyla belediyede katılımcı demokrasi anlayışı daha da güçlenecektir. Belediye yönetimlerinde katılımcı bir demokrasi modelinin oluşturulmasının hem belediye yönetiminin hem de kent sakinlerinin ortak sorumluluğu olduğuna dikkat çekilmelidir. Bu nedenle katılımcı mekanizmaların geliştirilmesi her ne kadar belediye yönetiminin sorumluluğu altında görülsede kentin kurumsal nitelikte olan diğer paydaşlarının da katılımcı bir modeli benimsemeleri gerekmektedir. Her şeyden önce belediyenin katılımcı bir şekilde yönetilmesi kentin yaşam kalitesine ve refah düzeyine olumlu yönde etki edecektir.

CITIZEN PARTICIPATION IN MUNICIPALITIES: THE CASE OF AYVACIK MUNICIPALITY

1. INTRODUCTION

Citizen participation is an important factor of participatory democracy and democratic decision-making. In addition, many empirical studies put forward that the most appropriate administrative units for increasing citizen participation are municipalities and that municipalities will have a stronger financial structure with the establishment of a participatory understanding (Kathlene and Martin, 1991; Bucek and Smith, 2000; Devas and Grant, 2003). In this framework, the study reveals the participation relationship of the citizens residing in Ayvacık municipality with the municipality and offers suggestions to increase participation. Although Ayvacık is a relatively small city in terms of population, it is an important city in terms of tourism activities and has a significant number of visitors, especially in summer. There are two main reasons why the participation relationship is put forward through Ayvacık municipality in the study. The first of these is that the municipality is a low-scale city in terms of population density. Population scale, accessibility, time and transaction costs are important factors for a successful implementation in participatory processes. Participation relationship can be demonstrated relatively more clearly, quickly and with less costs in small municipalities. Another reason is the desire of Ayvacık municipality to be an attractive and competitive city in terms of tourism activities. This situation motivates the municipality to adopt a participatory model. In addition, there is a university campus in this city and it feeds the dynamic structure of the city. From these unique perspectives, it is thought that the findings from the Ayvacık municipality will make an important contribution to the literature.

2. METHODOLOGY

The population of the study consists of citizens who live within the borders of Ayvacık Municipality in Çanakkale province and have completed the age of 18. As of 2020, it has been determined that the total population of Ayvacık Municipality is 9.343. 7.188 of this population is above the age of 18, and 2.155 is under the age of 18 (TURKSTAT, 2021). The sample size that can represent the research population is calculated as approximately 261 at a 90% confidence level. Within the scope of the research, a total of 314 surveys were returned, 12 of them were deemed invalid due to the large number of questions left unanswered. For this reason, a total of 302 questionnaires were included in the analysis. Since the sample size calculated with this number is met, it can be said that the research has the power of representation.

The main hypothesis of the study is that there is a relationship between the participation levels of the public and their demographic characteristics. Accordingly, the sub-hypotheses were formed as follows:

- H₁: There is a differentiation between the participation levels of the public and their gender.
- H₂: There is a differentiation between the participation levels of the public and their profession.
- H₃: There is a differentiation between the participation levels of the public and their ages.
- H₄: There is a differentiation between the participation levels of the public and their educational status.

3. RESULTS

First of all, in the variance tests, the participation levels of the people were compared according to gender. According to the findings, while the average participation level of men was found to be approximately 3.71, the participation level of women was found to be approximately 3.44. The t-statistics coefficient for the test was calculated as 2.48 and the significance value as 0.015. Accordingly, it can be said that there is a statistically significant difference between the participation levels of men and women. Accordingly, men were found to be more participants than women.

Secondly, the participation levels of the people are compared according to their professions. According to the findings, the participation average of the civil servants was approximately 3.22, the participation average of the workers was approximately 3.61, the participation average of the employers was approximately 3.65, the participation average of the farmers was approximately 3.84, the participation average of the retirees was approximately 3.93, the participation average of the students was found to be approximately 3.61, and the participation average of those who did not work was found to be approximately 3.66. The F-statistic coefficient for the test was calculated as 1.346 and the significance value as 0.236. Accordingly, since the significance value is greater than 0.05, it can be said that the participation level of the public does not differ according to their profession.

Thirdly, the participation levels of the people are compared according to their ages. According to the findings, the average participation rate of those between the ages of 18-24 was approximately 3.65, the average participation of those between the ages of 25-34 was approximately 3.49, and the average participation of those between the ages of 35-44 was approximately 3.68, 45-54. The average participation of those aged between 55 and above was found to be approximately 3.66, and the average participation of those aged 55 and over was approximately 3.85. The F-statistic coefficient for the test was calculated as 1.377, and the significance value was calculated as 0.242. Accordingly these results, it can be said that there is no significant difference between the participation level of the citizens and their age. Lastly, the participation levels of the people were compared according to their education level. According to the findings, the participation average of those at the primary education level was found to be 3.84, while the average of those at the high school level was 3.59 and

the participation average of those at university level was found to be 3.20. The F-statistic coefficient for the test was calculated as 15.546, and the significance value was calculated as approximately 0. Accordingly, it can be said that the participation level of the public differs according to their educational status. In addition, Post Hoc test was applied to determine which education level favored this differentiation. According to the results of the Post Hoc Test, it was determined that there is a statistically significant difference between the participation levels of the participants at the primary education level and the participants at the university level. The striking point here is that this difference is in favor of those at the primary education level, contrary to what is expected. Thus, it can be said that those at the primary education level are more participatory than those at the university level.

4. DISCUSSION

According to the findings obtained in the study, the most important criticism that can be brought to Ayvacık Municipality is that a participatory model in city management cannot be established at a sufficient level. The main reason for this situation is the fact that Ayvacık Municipality lacks participation mechanisms such as the survey application, which is effectively used to increase citizen participation, the city council, open meetings for the public, citizen desk-service desk, a participatory web page, as well as the local press. Lack of cooperation and insufficient awareness about the request /complaint line can be demonstrated. In this context, the following steps can be suggested to increase citizen participation in Ayvacık Municipality:

In this context, the following steps can be suggested to increase citizen participation in Ayvacık Municipality:

- For a participatory administration, first of all, the municipal administration and its employees should adopt a participatory management approach. In this context, training seminars should be organized with the internal stakeholders of the municipality (municipal council members, municipal employees) to improve their knowledge and skills on participation.
- The municipality should inform the public regularly about its activities. This is also necessary for transparent and accountable management. At this point, the municipality should redesign the website in line with the opinions of the citizens, and citizens should have easy access to all kinds of information from the website.
- The municipality should ensure active participation of the citizens in the decision-making processes of the services it will perform for the quality of life of the city residents. In this context, participation mechanisms such as citizen surveys, service desks, round tables should be operated.
- The participation relationship in urban planning should be strengthened with the municipal external stakeholders (mukhtars, non-governmental organizations). Regular meetings should be held with external stakeholders to ensure mutual exchange of views and information in determining city policies and evaluating implementation processes.
- According to the Municipal Law No. 5393, it is not mandatory to make a strategic plan in municipalities with a population below 50,000. However, planning is an important tool for both effective budgeting and strengthening participation. For this

reason, a strategic plan should be prepared by considering the views of city residents and its relationship with the budget should be established.

CONCLUSION

In conclusion, by increasing the participation levels of citizens in Ayvacık Municipality, the understanding of participatory democracy will be further strengthened in the municipality. It should be noted that the creation of a participatory democracy model in municipal governments is a joint responsibility of both the municipal government and citizens. Therefore, although the development of participatory mechanisms is considered under the responsibility of the municipal government, other stakeholders of the city with institutional characteristics should also adopt a participatory model. First of all, the participatory management of the municipality will positively affect the quality of life and welfare of the city.

KAYNAKÇA

- Bayrakçı, Ö. Ü. E., Kahraman, A. G. S. & Dinçer, A. G. S. (2018). "Demokratik Yerel Yönetim Anlayışının Güçlendirilmesinde Kent Konseylerinin Rolü: Karşılaştırmalı Analiz ve Öneriler". *Journal Of Social And Humanities Sciences Research*, 5(25), 2230-2252.
- Berner, M. M., Amos, J. M. & Morse, R. S. (2011). "What Constitutes Effective Citizen Participation in Local Government? Views from City Stakeholders". *Public Administration Quarterly*, 35(1), 128-163.
- Buçek, J. & Smith, B. (2000). "New Approaches to Local Democracy: Direct Democracy, Participation and the 'Third Sector'". *Environment and Planning C: Government and Policy*, 18(1), 3-16.
- Bogdanor, V. (1999). "Devolution: Decentralisation or Disintegration?". *The Political Quarterly*, 70(2), 185-194.
- Chikerema, A. F. (2013). "Citizen Participation and Local Democracy in Zimbabwean Local Government System". *IOSR Journal of Humanities and Social Science*, 13(2), 87-90.
- Çetin, C., Tiltay, M. A. & Özkara, B. Y. (2020). "Sosyal Medya Kullanım Yoğunluğu ile Sosyal Medyada Ünlü Kullanımının Lüks Tüketim Eğilimine Etkisinde Elektronik Ağızdan Ağıza Pazarlamanın (Ewom) Rolüne Yönelik Bir Araştırma". *Pazarlama ve Pazarlama Araştırmaları Dergisi*, 13(3), 590-619.
- Çetinkaya, Ö. & Korlu, R. K. (2012). "Yerel Demokrasinin Sağlanmasında Katılımcılık Süreci ve Kent Konseylerinin Rolü". *Maliye Dergisi*, 163, 95-117.
- Devas, N. & Grant, U. (2003). "Local Government Decision Making-Citizen Participation and Local Accountability: Some Evidence from Kenya and Uganda". *Public Administration and Development: The International Journal of Management Research and Practice*, 23(4), 307-316.
- Ebdon, C. (2002). "Beyond the Public Hearing: Citizen Participation in the Local Government Budget Process". *Journal of Public Budgeting, Accounting and Financial Management*, 14 (2), 273-294.
- George, D. & Mallery, P. (2010). *SPSS for Windows Step by Step: A Simple Guide and Reference*. Boston: Pearson.
- Geurtz, C. & Van de Wijdeven, T. (2010). Making Citizen Participation Work: The Challenging Search for New Forms of Local Democracy in the Netherlands. *Local Government Studies*, 36(4), 531-549.
- Huang, W. L. & Feeney, M. K. (2016). "Citizen Participation in Local Government Decision Making: The Role of Manager Motivation". *Review of Public Personnel Administration*, 36(2), 188-209.
- Irvin, R. A. & Stansbury, J. (2004). "Citizen Participation in Decision Making: Is it Worth the Effort?". *Public Administration Review*, 64(1), 55-65.
- Jurlina Alibegović, D. & Slijepčević, S. (2018). "Attitudes Towards Citizen Participation in the Local Decision-Making Process: A Comparative Analysis". *Društvena Istraživanja: Časopis za Opća Društvena Pitanja*, 27(1), 155-175.
- Kathlene, L. & Martin, J. A. (1991). "Enhancing Citizen Participation: Panel Designs, Perspectives, and Policy Formation". *Journal of Policy Analysis and Management*, 10(1), 46-63.

- Kaya, M. F. (2013). “Sürdürülebilir Kalkınmaya Yönelik Tutum Ölçeği Geliştirme Çalışması”, *Marmara Coğrafya Dergisi*, 28, 175-193.
- Kaypak, Ş. & Bimay, M. (2017). “Yerel Yönetimlerde Karar Verme Sürecine Sivil Toplum Kuruluşlarının Katılımı: Batman Örneği”. *Batman Üniversitesi Yaşam Bilimleri Dergisi*, 7(1/1), 165-178.
- Kılıç, S. (2016). “Cronbach’ın Alfa Güvenirlik Katsayısı”. *Journal of Mood Disorders*, 6(1): 47-48.
- Korkut, H. (2011). “Belediyelerde Yönetime Katılma ve Açıklık Algısı: Ümraniye ve Şişli Belediyeleri Örneği”. *Öneri Dergisi*, 9(36), 147-167.
- Korlu, R. K. (2014). *Belediyelerde Katılımcılık ve Retro Demokrasi*. Bursa: Ekin Yayın Dağıtım.
- Marquetti, A., Siva, C.E.S. & Campell, A. (2012). “Participatory Economic Democracy in Action: Participatory Budgeting in Porto Alegre, 1989-2004”. *Review of Radical Political Economics*, 44(1), 62-81.
- Michels, A. & De Graaf, L. (2010). “Examining Citizen Participation: Local Participatory Policy Making and Democracy”. *Local Government Studies*, 36(4), 477-491.
- Nakip, M. & Yaraş, E. (2017). *Pazarlamada Araştırma Teknikleri ve SPSS Uygulamaları*. Ankara: Seçkin Yayınevi.
- Njoh, A. J. (2011). “Municipal Councils, International NGOs and Citizen Participation in Public Infrastructure Development in Rural Settlements in Cameroon”. *Habitat International*, 35(1), 101-110.
- Önder, Ö. & Güler, E. (2016). “Türkiye’de Yerel Demokrasi Açısından Kent Konseyleri Üzerine Bir Araştırma: Kütahya Kent Konseyi Örneği”. *Çankırı Karatekin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 7(1), 881-902.
- Özen A. & Yontar, İ.G. (2009). “Katılımcı Demokrasi Anlayışında Bütçeleme: Katılımcı Bütçeleme”. *Maliye Dergisi*, 156, 280-293.
- Posner, P.W. (2004). “Local Democracy and the Transformation of Popular Participation in Chile”. *Latin American Politics and Society*, 46(3), 55-81.
- Sisk, T.D. (2001). *Democracy at Local Level: The International IDEA Handbook on Participation, Representation, Conflict Management and Governance*. Stockholm: International IDEA.
- TÜİK (2021). “Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Sonuçları, Belediye, Köy ve Mahalle Nüfusları”, <https://biruni.tuik.gov.tr/medas/?kn=95&locale=tr>, (Erişim Tarihi: 04.03.2021).
- Wang, X. (2001). “Assessing Public Participation In U.S. Cities”. *Public Performance&Management Review*, 24(4), 322-336.

KATKI ORANI / CONTRIBUTION RATE	AÇIKLAMA / EXPLANATION	KATKIDA BULUNANLAR / CONTRIBUTORS
Fikir veya Kavram / <i>Idea or Notion</i>	Araştırma hipotezini veya fikrini oluşturmak / <i>Form the research hypothesis or idea</i>	Erdal EROĞLU
Tasarım / <i>Design</i>	Yöntemi, ölçeği ve deseni tasarlamak / <i>Designing method, scale and pattern</i>	Erdal EROĞLU Mehmet ÖKSÜZ
Veri Toplama ve İşleme / <i>Data Collecting and Processing</i>	Verileri toplamak, düzenlenmek ve raporlamak / <i>Collecting, organizing and reporting data</i>	Erdal EROĞLU Mehmet ÖKSÜZ
Tartışma ve Yorum / <i>Discussion and Interpretation</i>	Bulguların değerlendirilmesinde ve sonuçlandırılmasında sorumluluk almak / <i>Taking responsibility in evaluating and finalizing the findings</i>	Erdal EROĞLU Mehmet ÖKSÜZ Selçuk İPEK
Literatür Taraması / <i>Literature Review</i>	Çalışma için gerekli literatürü taramak / <i>Review the literature required for the study</i>	Erdal Eroğlu Mehmet Öksüz Selçuk İpek